

Programkomiteens forslag til program for Troms og Finnmark SV/SG

1: Et helhetlig program for en offensiv nordområdeutvikling

Troms og Finnmark SV/SG ønsker en offensiv politikk som gir alle innbyggere sin selvfølge og rettmessige plass og delaktighet i utviklingen av nordområdene. Vårt engasjement strekker seg fra lokalsamfunnet til verdenssamfunnet.

Vår politikk bygger på folkestyre, solidaritet, likestilling og sosial trygghet.

Bare gjennom politisk styring, kan vi sikre en utvikling som gir rettferdig fordeling av samfunnets og våre ressurser. Bærekraftig utnyttelse av naturressursene og ivaretagelse av et sårbart miljø, vil være en av grunnpilarene i Troms og Finnmark SV/SG sin politikk.

Tromsø og Finnmark utgjør store landareal og er samtidig den regionen i landet med færrest antall innbyggere. Det er et mål for Troms og Finnmark å bremse flyttestrømmen internt i regionen, fra mindre kommuner og inn mot bysentra.

Vi er spredtbygd og urban. Vi er en region som er bygd på «de tre stammers møte». Vår kulturarv er mangfoldig. Det samiske språk, kultur og næring skal ivaretas og videreutvikles. Det kvenske språket skal ivaretas. Vi vil være det eneste fylket som grenser mot tre land. Samarbeidet mellom folk og institusjoner på tvers av grensene i nord, må ivaretas og videreutvikles. Samtidig må vi utnytte vår spisskompetanse på fredelig, flerkulturell sameksistens til å ta imot og inkludere nye nordmenn.

17

2: Makt, styring og oppgaveløsninger

Desentralisering av medvirkning

Troms og Finnmark består av flere mindre regioner. I Troms har vi Tromsø, Nord-Troms, Midt-Troms og Sør-Troms. I Finnmark har vi Vest-Finnmark, Øst-Finnmark og Midt-Finnmark.

De mindre regionene inviteres til å opprette regionråd med valgte representanter fra kommunestyrene. For å ivareta en desentralisert medvirkning i beslutningsgrunnlaget, skal de ulike regionrådene spille en betydelig rolle i planarbeid og saksframstillinger.

Gjennom tekniske løsninger skal møter kunne gjennomføres mellom valgte representanter i fylkestinget, og regionrådene.

På denne måten vil vi sikre at alle i Troms og Finnmark får mulighet til en reell deltakelse i avgjørelser som angår dem.

29 Statlige kompetansemiljø

30 Både Troms og Finnmark har mange statlige kompetansemiljøer. Frå Kystverket i Vardø i Nord-øst til
31 Festspillene i Nord-Norge i Harstad i Sør-Vest. Disse må fortsatt styrkes og videreutvikles

32 SV/SG i Troms og Finnmark ønsker å fordele de statlige arbeidsplassene for på den måten å skape
33 gode kompetansemiljø i hele regionen. SV/SG ønsker å opprettholde og videreutvikle Vadsø som
34 administrasjonssted. SV/SG ønsker også å opprettholde og videreutvikle fylkeskommunens
35 avdelinger i Harstad og på Finnsnes.

36 Tromsø har mange statlige kompetansemiljø ved Universitet og UNN som fortsatt må brukes for å
37 utvikle regionen til beste for folk og befolkning. Universitetssykehuset i Nord-Norge og Norges
38 Arktiske Universitet har sitt hovedsete i Tromsø, men skal fortsatt spre og bygge kunnskap i hele
39 Troms og Finnmark.

40 3: Utdanning

41 Flere gjennom videregående opplæring

42 Utdanning skal være det viktigste virkemiddelet i en likeverdig fordelingsmodell. Utvikling av
43 regionen forutsetter god kompetanse. Derfor skal god utdanning i hele regionen brukes som
44 virkemiddel for å styrke regionen og Nord-områdene.

45 I dag er Troms og Finnmark de fylkene i landet med lavest gjennomføringsgrad i videregående
46 opplæring. Samtidig ser vi at gjennomføringsgraden øker. Dette antas å være et resultat av målrettet
47 arbeid. Fremtidig næringsliv i regionen vil kreve minimum fagutdanning. Det er viktig å prioritere
48 opplæringstilbud som gjør at enda flere gjennomfører videregående opplæring.

49 Årsakene til frafall, er mange. Grunnlaget fra grunnskolen er en av de viktigste årsakene. Samarbeid
50 mellom videregående opplæring og kommunene, er en forutsetning for å få en økt andel elever som
51 fullfører. Flere gjennom i videregående opplæring, er det overordnede målet. SV/SG vil ta
52 utgangspunkt i at alle elever uansett språk, økonomisk bakgrunn og helse skal ha en lik mulighet til
53 videregående opplæring.

54 Tilbudene skal være varierte, desentraliserte og tilpasset regionens behov. Regionen har behov for
55 både akademikere og fagarbeidere. Det må stimuleres til at elever velger fagutdanning på
56 likeverdige vilkår som studieforberedende. Godt samarbeid med næringslivet, er en forutsetning, og
57 alle anbud i regi av fylkestinget, skal ha som krav at tilbyderne oppretter læreplasser.

58 Desentralisert tilbud

59 I Troms og Finnmark har vi et spredt bosetningsmønster og det er et mål for SV/SG at flest mulig
60 elever skal få gå på videregående skole nært sitt hjemsted. Troms og Finnmark skal ha en
61 skolestruktur som gir fullverdig videregående opplæring så nært som mulig der elevene bor.

62 Nettskole og LOSA-modellen fra Finnmark skal benyttes i hele regionen.

63 Troms har pr dato ikke fritt skolevalg i videregående opplæring, mens Finnmark har det. Derfor må
64 fritt skolevalg i løpet av valgperioden settes på dagsorden slik at elevene i den store regionen får et
65 likeverdig tilbud nærmest mulig sitt bosted. For SV/SG er det avgjørende at flest mulig av elevene får
66 bo hjemme i alle fall det første året.

67 SV/SG i Troms og Finnmark ønsker å opprettholde en desentralisert skolestruktur. SV/SG mener at
68 videregående opplæring skal være gratis for alle elever. Slik det er i dag dekker ikke stipendet
69 elevene får utbetalt fra lånekassen nødvendigvis borteboende elevene. SV/SG
70 mener at fylkeskommunen/regionen har et ansvar for å sikre elevhybler til alle borteboende elever i
71 regionen til en pris som er overkommelig innenfor stipendet elevene får fra lånekassen. Samtidig
72 mener vi at borteboerstipendet må økes.

73 **Støttefunksjoner**

74 Elevene skal kunne ta i bruk lavterskel-tilbud for rådgivning og personlig utvikling. Derfor må
75 helsesøstertjeneste i kommunene, PPT, miljøarbeidertjeneste og rådgivningstjeneste styrkes. Alle
76 elever skal ha et tilpasset opplæringstilbud, og de med spesielle og særlige behov, skal prioriteres
77 ved opptak til skoleplass. Fagmiljøene må samarbeide tett rundt elever som har spesielle og særlige
78 behov. Kommunens individuelle plan må være utgangspunkt i det tilbudet som skal gis. Dette gir
79 også langsiktig og forutsigbart opplæringstilbud. Der en elev har personlig assistent, skal denne
80 inngå i et fagmiljø som ivaretar elevens behov. Bibliotek og kantinetjenester er også avgjørende for å
81 få flere elever til å trives, lykkes og få fullført sin videregående utdanning.

82

83 **Fagskoletilbud**

84 Regionen vil ha store behov for godt kvalifiserte fagarbeidere. Fagskolene gir videreutdanning for de
85 med fagutdanning fra videregående skoler.

86 SV/SG vil sikre et bredt og desentralisert fagskoletilbud til innbyggerne i Troms og Finnmark gjennom
87 å styrke finansieringen og øke antallet studieplasser på fagskolene. Opprettelse av nye studieplasser
88 må skje i tett dialog med partene i arbeidslivet for å sikre samsvar med næringslivets behov.

89 **4: Samferdsel**

90 Regjeringa har ensidig prioritert store samferdselsprosjekt i Sør-Norge. Samtidig er det et svært
91 alvorlig forfall på fylkesvegene i nord. SV/SG vil ha en langt mer rettferdig fordeling av midler til
92 samferdsel. Samferdsel skal tilfredsstillere næringslivets transportbehov, befolkningens reisebehov og
93 samtidig ivareta miljøet på en bærekraftig måte. Fylkesvegene som belastes av omfattende tung
94 transport av fisk og andre ressurser som føres ut av regionen, må rehabiliteres. Troms og Finnmark er
95 rikt på naturressurser. Dette gir oss potensiale for god økonomisk utvikling. Naturressursene er
96 geografisk spredt og for å utnytte disse er regionen avhengig av god infrastruktur. Veivedlikeholdet er
97 særdeles bekymringsfullt, særlig i Troms og vil bli en utfordring i det nye fylket. Godstrafikken må i
98 størst mulig grad overføres til båt og tog.

- 99 SV/SG vil arbeide for at inntektsoverføringene fra staten i større grad tar utgangspunkt i antall
100 kilometer og ikke bare antall mennesker. Det å utvikle kollektivtrafikken og tilrettelegge for bruk av
101 gange og sykkel vil være sentralt i å nå nullvekstmålet for biltrafikk i byene våre. SV/SG vil derfor
102 prioritere frekvens og kvalitet på bybusstilbudet. SV/SG vil støtte opp om arbeidet med en
103 byvekstavtale i Tromsø.
- 104 SV/SG krever at staten må ta et særskilt ansvar for dette vedlikeholdsetterslepet som i all hovedsak
105 skyldes at Troms og Finnmark bidrar til hele landets beste gjennom stor fangst, produksjon og ut-
106 transport av fisk.
- 107 De statlige bevilgningene til skredsikring må økes betraktelig.
108 Jernbane er et satsingsområde i Norge i dag, men kun i sentrale strøk sør i landet. Det er uakseptabelt
109 at denne satsingen ikke kommer Troms og Finnmark til gode. Jernbane fra Fauske til Tromsø må
110 prioriteres både på grunn av trafikksikkerhet, godstransport og miljø.
- 111 Kirkenes må videreutvikles som arktisk logistikkcenter med stamnett-terminal.
- 112 SV/SG vil i samarbeid med finske myndigheter følge opp prosessen med tanke på
113 jernbaneforbindelsen til Rovaniemi, og være en sterk pådriver i utformingen av og realiseringen av
114 disse planene. Både miljø- og reindriftshensyn må ivaretas.
- 115 Kirkenes må videreutvikles som arktisk logistikkcenter. I og rundt Tromsø er det store og viktige
116 vegprosjekt som altfor lenge er blitt utsatt. Realisering av disse prosjektene må skje umiddelbart.
- 117 For oss er god samferdsel i hele landet nøkkelen for å realisere Norges ambisjoner om et næringsliv
118 etter oljealderen. I Norge generelt, og Troms og Finnmark spesielt, befinner de store økologiske
119 verdiene seg i spredtbygde strøk.
- 120 Ferger må tilpasses befolknings og næringslivets behov for å frakte for eksempel fisk ut på markedet.
121 SV/SG ønsker snarlig utredning i bruk av autonome ferger.
- 122 Samferdsel er i et teknologisk skifte med stor utvikling av ny og miljøvennlig teknologi. SV/SG vil at
123 det satses enda sterkere på et slikt skifte til miljøvennlig transport.
- 124 Fylket må legge til rette for ladefasiliteter for ferger og båter, men også for å legge til rette for
125 overgang til hybridbåter i fiskeria
- 126 Hurtigbåttilbudet må i sterkere grad tilpasses også de behov som funksjonshemmede og eldre
127 passasjerer har. Båtene må elektrifiseres.
- 128 Havner og farleder må tilrettelegges for næringsutvikling. Det må tilrettelegges for opprensning i
129 havnene.
- 130 SV/SG mener at det ikke skal åpnes for ytterligere utvinning av olje og gass utenfor Troms og
131 Finnmark. Dersom vi skal stoppe klimaendringene må store deler av den olja vi kjenner til bli
132 liggende. Dersom det likevel skulle bli nye felt skal olje og gass ilandføres for å skape arbeidsplasser
133 og regionale ringvirkninger.
- 134 SV/SG vil at folk skal kunne bo i distriktene, kollektivtilbudet må ivareta en slik målsetting samtidig
135 som de største byene får gode og miljøvennlige kollektivtilbud.

136 **5: Næring**

137 **Industri**

138 Digitalisering og teknologiutviklingen kommer til å endre produksjonsformene, produksjonssteder,
139 transport og handel på en måte som vi neppe tidligere har sett siden den industrielle revolusjonen.

140 Globaliseringen slik vi kjenner den, har snudd og vi må forberede oss på en re-industrialisering. Vi
141 må anse det som bra da industri og produksjon er en forutsetning for velferdssamfunnet.

142 For SV/SG er det viktig at lokale naturressurser og energi skal benyttes til industriutvikling framfor å
143 eksporteres rett ut.

144 Videre er det viktig å ta godt vare på mineralressursene og ikke utvinne de før det gjøres på en
145 miljøvennlig måte. Å ta hensyn til miljøet er arbeidskrevende og tar tid, hvilket gir flere
146 arbeidsplasser over en lengre periode før ressursene er utvunnet.

147 **Fiskeri**

148 SV/SG arbeider godt på Stortinget for fiskeri, og denne framgangsmåten må forsterkes og
149 videreutvikles.

150 SV/SG vil samle støtte i befolkningen til grunnlovsforslaget som sier at ressursen tilhører folket og
151 skal være grunnlag for bosetting og sysselsetting.

152 SV/SG vil stoppe struktureringen som gir færre fartøy, færre bedrifter og færre ansatte.

153 SV/SG vil at det skal være lokal forvaltning av de leveringspliktige trålkvotene.

154 For å kunne utnytte de kystnære ressursene, vil SV/SG at det utarbeides en strategi for sjørettet
155 infrastruktur (havner, kaier, bakarealer, transport). Dette må skje raskt, og følges tett opp.

156 Kystverket må fortsatt ha en base i Vardø,

157 For å unngå konflikt med ordinært fiskeri og for å minske fiskepresset på lokale bestander, vil SV/SG
158 at turistfiske skal reguleres.

159 **Havbruksnæringen**

160 SV/SG krever at alt oppdrett skal inn i lukka anlegg. Det er uaktuelt for SV/SG å være med på å gi
161 tilgang til flere lokaliteter eller tildele nye konsesjoner før lus- og rømningsproblematikken er løst.

162 SV/SG mener det er et stort potensiale for å utvikle ny industri basert på oppdrettsnæringa.

163 Innsamling av slam kan gi stor energiproduksjon. Oppdrett av alger til for har et betydelig potensiale.

164 SV/SG mener det er en lys framtid for oppdrettsnæringa i en sirkulær økonomi der
165 forurensingsproblema er løst.

166 Vertskommunene skal ha noe igjen for avsetting av areal. SV/SG vil derfor at det skal innføres en
167 arealavgift basert på andel fisk som produseres.

168 Lokale myndigheter skal kunne stille strengere krav til MTB og miljøtiltak enn det som følger av de
169 nasjonale minstestandardene.

170 **Landbruk**

171 Landbruket i Troms og Finnmark har veldig ulike forutsetninger sammenlignet med landbruket lenger
172 sør i landet. Nasjonale ordninger for å stimulere til drift og produksjon faller ofte utenfor.

173 Landbruket må være tilpasset det arktiske miljøet vi bor i, og både tilskudd og utdanning må være
174 tilpasset vårt miljø.

175 Vi må stoppe den sentraliserende landbrukspolitikken, og reversere de negative følgene av den. De
176 naturgitte fordelene vi har rundt om i landet må utnyttes bedre!

177 SV/SG vil sikre levedyktighet for beitenæringen med sau, geit og reindrift kombinert med et
178 eksistensgrunnlag for rovdyrbestanden.

179 SV vil ha målretta virkemidler for bedre beitebruk.

180 Å utnytte det lokale ressursgrunnlaget i jord, skog og utmark best mulig ut fra hensynet til miljø,
181 økologi og langsiktig ressursforvaltning, er en forutsetning for et desentralisert bosettingsmønster.

182 SV/SG vil ha et bærekraftig landbruk, bygget på økologiske prinsipper!

183 SV/SG vil holde den dyrkbare jorda i hevd!

184 SV/SG vil stimulere til lokal matproduksjon og økt sjølforsyning

185 Bedre jordvern og jordbearbeiding

186 SV/SG vil sikre en god inntektsutvikling innen landbruk!

187 **Skog og utmarksressurser**

188 Utmarksnæring og skogbruk er en uutnyttet ressurs i nordområdene.

189 Utmarksnæringen må gjennom virkemidler styrkes og gis en naturlig plass i næringslivet.

190 Statsskog og FeFo må praktisere sine regionale ressurser til beste for befolkningen i fylket.

191 **Reindrift**

192 Reindriften er en viktig næring, markør og kulturbærer i det nord-norske samfunnet.

193 Næringa må utøves slik at de kulturelle og næringsmessige forholdene blir ivaretatt. Reintallet må
194 tilpasses beitegrunnlaget i de forskjellige reinbeitedistriktene for å unngå at næringa drives
195 miljømessig uforsvarlig samtidig som antall rein må være bærekraftig for de som drifter. Reindriften
196 er sårbar, og det må tas ekstra hensyn til denne når utbygging av infrastruktur som kraft, veier og
197 jernbane skal planlegges og gjennomføres.

198

199 **Reiselivet**

- 200 Vi ser en utvikling hvor større aktører utenfra på den ene siden er drivere i utviklingen av
201 tilstrømningen av turister i nord, mens det på den annen side legges minst mulig igjen i landsdelen.
202 SV/SG vil derfor at reiselivet skal være bærekraftig og lokalt tilpasset slik at naturen ikke brukes opp.
203 SV/SG vil stimulere til utvikling av lokale reiselivsprodukter og aktører, og jobbe for en felles
204 markedsføring av disse som ikke kommer i skyggen av de store internasjonale aktørers hegemoni.
205 Vi vil ha lokal forvaltning av turistfiske samtidig som vi vil ha utarbeidede forskrifter/regler for
206 oppsyn, ringvirkninger rundt fiske og miljøkrav.
207 SV/SG vil jobbe for at kommunene får rett til å kreve inn turistskatt for å kunne finansiere fellesgode-
208 kostnader som oppstår på grunn av økt turisme.

209 **Mineraler**

- 210 Landsdelen er rik på mineraler som er ettertraktet i hele verden.
211 Utvinningen skal imidlertid ikke skje på bekostning av lokale hensyn og miljø.
212 Utvinningen skal skje på en skånsom og miljømessig måte.
213 Avgang fra gruvevirksomhet skal deponeres på en slik måte at den kan nyttiggjøres senere.
214 Miljøvennlig gruvedrift gir flere arbeidsplasser og en lengre driftsperiode noe som kommer
215 lokalsamfunnet til gode. Det er en forutsetning at gruvedrift skal gi gode ringvirkninger for lokalt
216 arbeidsliv og utvikling av lokalsamfunn generelt
217 Nyskaping og nye etableringer
218 En forutsetning for videre utvikling av næringslivet i regionen, er at alle tilegner seg god kompetanse.
219 Derfor er økt andel elever som fullfører videregående opplæring, så viktig.
220 SV/SG ser at mange nye etableringer er kommet til, og vil støtte opp om disse også gjennom
221 Innovasjon Norge.
222 SV/SG vil særlig tilrettelegge for ungdom som vil bli fiskere. Finnmark har allerede etablerte fond for
223 å stimulere ungdom til fiskeri. Denne ordningen må videreføres og utvides til også å gjelde Troms.

224 **6: Svalbard**

- 225 SV/SG må etablere lokallag på Svalbard for å være en pådriver i arbeidet med miljøtiltak kombinert
226 med næringsliv og bosetning. Sikkerhetspolitikken styrkes med et sterkt lokalsamfunn på Svalbard.
227 Bosettingen stabiliserer forsvaret av Polarhavet. Svalbard må være en lokasjon for forskning i
228 høyarktisk område.

229 **7: Kultur**

230 Kultur er en del av dagliglivet, enten vi bor i byen eller på bygda. Et godt kulturtilbud øker bolyst, og
231 stadig flere vektlegger kulturtilbudet når de skal velge bosted og oppvekstmiljø for seg og sine barn.
232 Derfor er kultursatsingen viktig for lokalsamfunn som ønsker å tiltrekke og beholde ungen
233 mennesker.

234 SV/SG skal arbeide for å opprettholde og videreutvikle en brei og inkluderende kultursatsning. Et bra
235 kulturtilbud bringer folk sammen og skalper fellesskap mellom ulike mennesker. Kulturpolitikken i
236 Troms og Finnmark må bygge på våre kulturelle røtter og tradisjoner, men også omfavne det nye.

237 Kultur gir arbeidsplasser og økt aktivitet, også i andre næringer. Mange gode kulturtilbud som
238 idrettslag, ungdomslag, og kulturelle arenaer blir opprettholdt gjennom frivillig arbeid. Derfor er det
239 viktig for SV/SG å støtte opp om frivillig arbeid.

240 **Kultursatsningen for unge**

241 Kultursatsning for unge er viktig for å styrke positive krefter i ungdomsmiljøene samtidig som det gir
242 unge mulighet til å aktivisere seg. Det er lett å føle seg ekskludert som ungdom, på grunn av
243 aldersgrenser på konserter og dyre billetter. For å lykkes med et godt kulturtilbud for unge, er det
244 viktig at tilbudene er tilgjengelige og inkluderende. Det er viktig at bussen går til fotballtrening, og at
245 kulturtilbudene har lavere priser for unge gjennom kulturkort. Kulturkort for ungdom i små og
246 spredtbygde lokalsamfunn, har vært utprøvd og oppleves som utrolig viktig for de som bor langt
247 unna institusjoner. Det er også viktig å ha gratis aktivitet, som ungdomshus og biblioteker.

248 **Inkluderende kulturtilbud**

249 Nord-norsk filmsenter, Senter for nordlige folk i Manndalen, Samovarteateret, Dansearena nord og
250 Halti kvenkultursenter skal vies særlig oppmerksomhet.

251 Kulturen i lokalsamfunnene skal støttes økonomisk og bevilgningene skal øke.

252 Styrke bibliotekene i nord.

253 Yte tilskudd til idretten, spesielt rettet mot barn og unge.

254 Styrke transporten for barn og unge slik at de kan delta i kulturaktiviteter gjennom kulturkort.

255 Øke satsingen på kultur for unge, gjennom å sørge for at unge har tilgang til kulturskoler og
256 fritidsklubber.

257 Støtte kvinner i kulturen, og sørge for at kulturmidlene fordels med mål om balanse mellom
258 kjønnene.

259 Støtte satsingen på urfolks og minoritet kult

260 Økt støtte til kulturelle prosjekter på tvers av landegrenser

261 **8: Miljø og energi**

262 Miljøproblemene vil, om de ikke blir løst, minske mulighetene våre til å leve og arbeide i Troms og
263 Finnmark. Det er for oss viktig å føre en ansvarlig hensynsfull energipolitikk. Kraftutbyggingen må
264 skje slik at bedrifter kan etablere seg samtidig som lokale miljøhensyn tas. Oljeutvinningen må
265 reduseres og nye felt ikke igangsettes. Alternative energikilder kan tas i bruk i nordområdene.

266 Atomavfall fra Nordvest-Russland og atomkraftverk på Kola-halvøya er en miljøtrussel mot folk og
267 natur i nord. Norge må derfor øke sin innsats overfor Russland for å få stanset atomkraftverk på
268 Kola. Satsing på alternative energikilder til atomkraft og miljøopprydding må være en prioritert
269 oppgave i samarbeid med Russland.

270 Olje og gassvirksomheten i Barentshavet må elektrifiseres.

271 Troms og Finnmark SV/SG sier nei til sjødeponi fra gruvevirksomhet.

272 SV/SG vil arbeide for systematisk opprensing etter miljøforurensing i havnene.

273 SV/SG vil prioritere tiltak som kan redusere plastforurensinga i havet, og øke miljøbevisstheten blant
274 næringsutøvere og i befolkninga.

275 Troms og Finnmark SV/SG vil jobbe for å få til en miljøovervåkning av fjorder og havområder i
276 samarbeid med aktuelle forskningsmiljø.

277 SV/SG er positive til nye energiformer, men vindparker og småkraftutbygging må ta hensyn til
278 eksisterende bruk av området, naturmangfoldet og behovet for mer energi. Det betyr at hvert enkelt
279 prosjekt må vurderes for seg.

280 **9: Helse**

281 Helsetilbudet skal være likeverdig over hele landet, det gir særlige utfordringer i våre lokalsamfunn.

282 Helse og sosialpolitikken må underlegges politisk styring, det gjelder også støttefunksjoner som
283 ambulansefly og helikopter. Helseforetakene i sin nåværende form må derfor avvikles.

284 Tendensen er at store sentra øker og bygdene tappes for folk. Dette er utfordrende for å
285 opprettholde og videreutvikle lokale helsetjenester. SV/SG vil ikke akseptere at helsetilbud i
286 distriktene bygges ned. Regionen har store utfordringer i rekruttering av helsepersonell til
287 kommuner og distrikt. Utdanningen må tilpasses disse utfordringene.

288 Sosial utjevning må ta utgangspunkt i forebyggende arbeid og utjevningsspolitikk både sentralt,
289 regionalt og lokalt.

290 Sykehusstrukturen må ligge fast, men lokale sykestuer/helsesenter må styrkes og tilpasses lokale
291 forhold.

292 SV/SG vil framheve at sykestuene i Nord-Troms og Finnmark er et svært viktig helsetilbud som ikke
293 bare må opprettholdes, men også styrkes. Det må sikres en finansieringsmodell som skaper trygghet
294 for dette tilbudet. SV/SG vil styrke det desentraliserte helsetilbudet. Sykestueplassene må beholdes.
295 Vi vil arbeide for at sykestueordninga videreutvikles.

- 296 SV/SG vil arbeide for at det opprettholdes 110-sentral både i Troms og i Finnmark.
- 297 Gode og selvstendige helsetjenester er viktig beredskapsmessig, og særlig viktig i Troms og Finnmark
298 med store utfordringer i forhold til klima og avstander.
- 299 SV/SG vil arbeide for at Finnmarkssykehuset skal beholdes som en selvstendig enhet. Samtidig må
300 det fortsatt tilrettelegges for et tett og forpliktende samarbeid mellom UNN og Finnmarkssykehuset.
- 301 Kirkenes sykehus må gis spesielle oppgaver i forhold til utviklingen av helsesamarbeidet i
302 Barentsregionen. Dette spesielt med tanke på å møte nye helsemessige utfordringer som utviklingen
303 fører med seg, særlig i det området sykehuset dekker. Styrkning av forskningsinnsatsen innenfor
304 helse i Barentsregionen må økes radikalt. Dette krever vi fulgt opp med bevilgninger over
305 statsbudsjettet øremerket for dette formål. Kirkenes sykehus må også utvikles i forhold til
306 infeksjonssykdommer med flere senger for behandling og isolering av infeksjonssykdommer som for
307 eksempel tuberkulose, hiv og aids. Kompetansemiljøene ved sykehusene i Finnmark og ved Samisk
308 helsesenter i Karasjok må i større grad enn i dag brukes til utdanning og skolering av helsepersonell
- 309 SV/SG vil ikke akseptere at tilbudet til pasientene blir dårligere ved noen av sykehusene. Omlegginger
310 for å sikre bedre ressursutnyttelse må skje innenfor forsvarlige rammer der de ansattes kompetanse
311 blir fullt ut benyttet. Omstillingsarbeid må skje innenfor de rammene som arbeidsmiljølov og
312 hovedavtale fastsetter. Innsatsen for å sikre et godt arbeidsmiljø ved sykehusene må gis spesiell
313 oppmerksomhet av administrativ ledelse og styret. Vikarbyrå må ut av helsetilbudene. UNN har en
314 helt sentral rolle i Nord-Norge. Det skal være et fullverdig universitetssykehus samtidig som det
315 klarer å ivareta rolla si som lokalsykehus for befolkninga. I dag er det tydelige tegn på at disse
316 funksjonene er under press, og at UNN prioriterer ned lokalsykehusfunksjonen for å klare å ta vare
317 på livsviktige spesialiteter og undervisningsfunksjonene som et universitetssykehus skal ha. SV/SG vil
318 støtte opp under UNN og verne om UNN si sentrale rolle som universitetssykehus. Begge UNNs roller
319 må løses på en god måte for befolkninga i Nord-Norge
- 320 SV/SG vil sikre en desentralisert ambulansetjeneste.
- 321 Vi vil fortsatt arbeide for at legespesialistene i større grad oppsøker pasientene i hjemkommunen.
322 SV mener at det er uakseptabelt at pasienter i større grad overføres fra sjukehusene til kommunene
323 dersom det ikke følger tilstrekkelig ressurser med til kommunen som gjør at pasientene blir godt
324 ivaretatt
- 325 SV/SG ser svært alvorlig på psykiatriens lave posisjon i helseforetakenes prioriteringer. SV/SG vil
326 arbeide for at det utvikles et helhetlig og godt psykiatrisk helsetilbud for befolkninga. Spesielt vil
327 SV/SG arbeide for å utvikle et eget psykiatrisk sykehusstilbud i Finnmark.
- 328 Vi må beholde, reetablere de tre distriktpsykiatriske sentra som må utvikles slik at de i samarbeide
329 med helsetjenesten i kommunene sikrer et godt lokalt/regionalt tilbud. Opptappingsplanen innen
330 psykiatri må følges opp.
- 331 Behovet for psykiatrisk hjelp øker sterkt blant barn og unge.
- 332 Barn og unge må slippe å reise ut av fylket for å få behandling. For å sikre tilstrekkelig med fagfolk
333 innen psykiatrien må et tverrfaglig videreutdanningstilbud etableres innen psykiatri.

334 SV/SG vil ha et betydelig styrket skolehelsetilbud med flere helsesøstre i daglig arbeid ved de
335 videregående skolene. Fylket må ha et tett samarbeid med kommunene om dette.
336 SV/SG vil at det opprettes og utvikles en ny elevtjeneste i de videregående skolene. I elevtjenesten
337 skal PPT, rådgivere og helsesøstre samarbeide tett om forebyggende helse.

338 **10: Sikkerhetspolitikk**

339 Beredskapen og den sivile sikkerheten i nord er under press. Det analoge kommunikasjonsnett er
340 fjernet, og kystradioen er lagt ned. Fiber og digitale løsninger viser seg å være svært sårbare i et
341 griskrendt og værhardt område. SV/SG vil arbeide for at Vardø Radio gjenopprettes og arbeide for at
342 mindre sårbare kommunikasjonsformer innen tele og radio opprettholdes eller gjenopprettes.

343 SV/SG vil arbeide for at flyplassene i nord fortsatt skal være lokalt bemannet, slik at sikkerheten er
344 best mulig.

345 SV/SG vil arbeide for at flyplassene i nord fortsatt skal være lokalt bemannet slik at sikkerhet
346 ivaretas.

347 Troms- og Finnmark er det eneste fylket i Norge som grenser til tre land. I tillegg er Svalbard norsk
348 område. Alle landene har svært ulikt utgangspunkt. Sverige og Finland er EU medlemmer, mens
349 Norge er eneste NATO-land. Et alternativ til NATO er en felles nordisk militær allianse. Videre er vi
350 nødt til å satse på et desentralisert forsvar. Forsvaret skal forsvare Norge i krigstider, og er nødt til å
351 ha lokalkunnskap om landområdene de skal forsvare.

352 Uløste problemer, sanksjoner og skremmelspropaganda overfor vår nabo i øst, gir særlige utfordringer
353 for befolkninga i nord. Derfor må folk-til-folk-samarbeidet på tvers av grensene, styrkes. Vi må særlig
354 vektlegge samarbeid på tvers i miljøpolitikken, kulturpolitikken og næringspolitikken. SV/SG vil
355 arbeide for at Norge fører en forsvars- sikkerhetspolitikk som kan redusere spenninga med Russland,
356 og som fører til nedbygging av militær aktivitet ut fra en erkjennelse av at bruk av militær makt er
357 uegnet for å løse framtidige konflikter.

358 Det skal ikke stasjoneres utenlandske styrker på norsk jord i fredstid.

359 Det er viktig for Norge å føre en selvstendig utenrikspolitikk med tanke på grenseområdene. SV sier
360 nei til norsk EU-medlemskap fordi det er viktig å ta vare på primærnæringene. Videre er det spesielt
361 viktig for nord-områdene å bevare norsk selvstendighet i internasjonale forhandlinger og muligheten
362 til å opprette egne handelsavtaler er avgjørende for godt samarbeid på tvers av landegrensene i
363 nord. Sør-Varanger er Europas Schengen-grense i nord-øst. Infrastrukturen i området må bygges ut,
364 slik at kommunen kan ivareta de store utfordringene på en skikkelig måte: Storskog grensestasjon
365 må raskt bygges ut og styrkes, og nødvendig personale ansettes lokalt.

366 Tiltak:

367 Et Grenseregionråd må etableres.

368 Miljøpolitisk, kulturpolitisk og næringspolitiske samarbeid.

For dei mange
– ikkje for dei få

369 Styrke folk til folk samarbeid

Sosialistisk Venstreparti
Hagegata 22, 0653 Oslo

sv.no
post@sv.no